

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: A szerb kereskedelmi szerződés. — Pénzintézetek expoziturái és a bankkarta. — Hitelegyletek a vidéki pénzintézeteknél. — A végrehajtási novella ellen. — Pénz- és értékpapír-piacz. — A gabonatozsdéről. — Különfélek. — Közgülési határidők. — Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok czéjgyezése. — Szerkesztői üzenetek.

A szerb kereskedelmi szerződés.

A két évi tárgyalások torturái után létrejött, folyó évi márczius 14-én már aláírt szerb kereskedelmi szerződést csak most, az aláírástól számított öt és fél hó múlva léptették életbe. De most is csak rendeleti uton, provizorius alakban, ez év végéig terjedő hatálylyal léptették életbe és itt csodálkozva kell kérdeznünk: vajjon a két kormányak 5½ hó alatt nem volt-e elég ideje arra, hogy a kész szerződést a parlamentek által ratifikáltassa. Azt, hogy a szerződést a szerb skupstina tárgyalja és elfogadja, a magyar kormány szükségesnek találta, de azt már nem találta szükségesnek, hogy az életbeléptetés előtt a magyar parlament is elfogadja. Elővették tehát a *Fehérváry* idejében annyira perhorreszkált szükségrendeletet, melynek szükségességét most éppen semmivel sem lehet megokolni, mert azt az időt, amelyet a szerencsétlen végrehajtási novella keresztül erőszakolására használtak fel, inkább a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalatására fordíthatták volna. Csuf kijátszása ez a parlamenti kormányformának, mert a provizorius életbeléptetés feltétlenül definitív jellegű. Melyik többség vállalkoznék ugyanis arra, hogy leszavazván a már életbeléptetett szerződést, a két kormányt megbuktassa? Ezt ugyan főleg a magyar képviselőház többsége nem fogja tenni és mindinkább meggyökeresedik a darabont-kormány által inaugurált az a rossz szokás, hogy fontos kereskedelmi szerződések parlamenti megvitatás és jóváhagyás nélkül léptetnek életbe.

Pedig a szerb kereskedelmi szerződés nagyon kihívja a parlamenti kritikát, mert ez a szerződés rossz, — rosszabb, mint akármelyik kereskedelmi szerződésünk. Rossz Szerbiára nézve és ezért okozott ott kormánybukást, de rossz — ipari és kereskedelmi szempontból — Magyarországra és Ausztriára nézve is. Ha már egy szomszédos agrár-állammal kereskedelmi szerződést kötünk, különösen ha ez az állam a Balkánon van, annak kellene főczélként szemünk előtt lebegni, hogy ezt a nem iparüző országot iparcikkeink

fogyasztó piaczaul megnyerhessük. Ez — Szerbiáról lévén szó — a közelségnél fogva Magyarországnak még inkább érdekében áll, mint Ausztriának. Az 1882-ben létrejött első szerb kereskedelmi szerződés megkötésénél tényleg ez az elv volt az irányadó: kedvezményeket biztosítottunk, különösen a hatartorgalomban, Szerbiának s ezekért cserébe mi is jelentékeny, a legtöbb kedvezményt messze túlhaladó tarifa-engedményeket nyertünk Szerbiától. Az 1893-ban megkötött második szerb kereskedelmi szerződés létrehozásánál már működött az egyre hatalmasabb agrár-part keze: a Szerbianak nyújtott kedvezmények jelentékenyen redukálva lettek és ennek arányában a Szerbia által engedményezett előnyök egy része szintén megsemmisült. De még a második szerződés sem tette teljesen lehetetlenné iparcikkeinknek Szerbiába való exportását: textilárukat, bőr-, vas-, üvegárukat, stb., még mindig jelentékeny mennyiségben lehetett ott elhelyezni.

De már a most megkötött harmadik szerződést teljesen az agrár érdekek dominálják. A szerb gabonabehozatal egyszerűen lehetetlenné van téve az autonóm gabona-vámnak életbeléptetése miatt, például a buza előbbi 1.79 K vámjá 6.30 koronára emeltetett fel. Szerbia azelőtt átlag mintegy 70,000 darab vágómarhát és körülbelül 120,000 hizott sertést hozhatott be, az új szerződés már csak 35,000 darab vágómarha és 70,000 darab sertésnek levágott állapotban való behozatalát engedi meg, de nem lévén a két szerződő fél között állategészségügyi egyezmény, ez a behozatal is bármikor eltiltható. Emeltetett a szerb aszalt szilva és szilvaiz behozatali vámjá is. Szóval, míg azelőtt Szerbia feleslegeinek 80%-át Magyarországra és Ausztriába exportálta, jövőben alig 20—25%-ot lesz képes itt elhelyezni. Nagyon természetes ennél fogva, hogy Szerbia is a retorzió álláspontjára helyezkedett s iparcikkeink tekintetében nemcsak külön kedvezményekben nem részesít, de oly magas vámtételeket állított fel, melyek számos iparcikkben a Szerbiába való exportot egyszerűen lehetetlenné teszik, így például czukorkivitelnk elől Szerbia teljesen elzárva marad.

Habár ily módon az agrár érdekek védelme az ipar és kereskedelem érdekeit teljesen háttérbe szoritotta, az agrariusok mégis azon panaszkodnak, hogy a szerb kereskedelmi szerződés nekik óriási kárt okoz, mert a megengedett állat-

behozatal évi 40 millió K értéket reprezentál. Szerintük egyáltalán nem kellett volna Szerbiával kereskedelmi szerződést kötni, mert nekik az ipar és kereskedelem érdekei semmik, sőt semmi a fogyasztó közönség érdeke is, — a fődolog az, hogy a vágómarha és sertésenyésztő gazdák a belföldi fogyasztó piacokon az árakat diktálhassák. Sajnos, hogy ettől a szerb kereskedelmi szerződés sem fosztja meg őket, mert az a minimális állapotbehozatal egyáltalán nem fogja a hus, zsír és szalonna árát lenyomni, de meg az agrár érdekeket minden más érdek fölé emelő kormánynak lesz rá gondja, hogy ezt a behozatalt is, ahol lehet, megakadályozza.

A törvénytelenül hatályba léptetett szerb kereskedelmi szerződésből tehát iparunk és kereskedelmünk jóformán semmi hasznot sem merithet, minélfogva e szerződés létrejöttét nincs okunk hozsannával üdvözölni.

Pénzintézetek expozitúrái és a bankkartel.

Köztudomású, hogy a nagy és közép pénzintézetek területi terjeszkedését az egyre élesebb verseny szülte, de okává vált az a körülmény is, hogy napjainkban már a hazai nagybankok jóval bővebben merítettnek a külföldi hitelforrásokkal, mint valaha és a rendelkezésükre álló nagy tőkéket nem lévén képesek székhelyükön és annak vidékén gyümölcsöztetni, működési körüket egyre távolabbra terjesztik ki és pedig — épp a verseny okából — most már nem közvetve, mint valaha, hanem közvetlenül, expozitúrák felállításával. E tekintetben különböző alakulások jöttek létre aszerint, hogy az illető helyi viszonyok minő expozitúra felállítását teszik leginkább kívánatosná. Vannak a vidéken az önállóság minden külső aktívumaival felruházott pénzintézetek, melyeknek részvénytőkéjük tulnyomó részben az alapító intézet birtokában van, minél fogva az szabja meg üzletkörüket, az nevezi ki — a választásnak formai betartása mellett — a funkcionáriusokat és az látja el az intézetet — ha szükség van rá — forgalmi tőkével. Ily expozitúrák leginkább oly nagyobb vidéki városokban állítatnak fel, ahol csak kisebbserű és gyenge helyi intézetek léteznek, vagy ahol tekintélyes, irányadó egyéniségeknek az igazgatóságba beválasztása a biztos térfoglalás szempontjából kívánatosnak tűnik fel. Ezzel szemben a bevallottan fiókként működő expozitúrák oly helyeken létesítettek, ahol a régóta fennálló, erős, tekintélyes helyi pénzintézetekkel egy jól ismert országos jellegű bank vagy nagy takarékpénztár cégét kell versenyfélképen felléptetni. A cég vonzó ereje a helybeli pénzintézetek számos ügyfelét hódítja el, míg másfelől az ilyen fiókoknál könnyebben és gyorsabban lehet az igényelt hitelhez hozzájutni, nem is szólva arról, hogy e fiókok pénztára ugyszólván kimeríthetetlen, mert az anyaintézet, már csak a versenyharc sikeres megvívása okából is, bőven dotálja fiókjait. Vannak aztán olyan expozitúrák is, melyek oly módon keletkeznek, hogy a nagy pénzintézetek kisebb helyeken, ahol sem önálló bankot, sem fiókot felállítani nem érdemes, valamely kisebb önálló helyi intézetet használnak fel tőkéik elhelyezésének közvetítésére. Ezek az expozitúrák bőven, sokkal bővebben, mint más gazdag helyi intézet, részesülnek bankjuk részéről viszleszámitolási hitelben, de az illető banknak gondja van rá, hogy ezeket az expozitúrákat rövid pórázon tartva, könyv- és ügyvitelüket szigorúan ellenőrizze. Végül felemlíthetjük egyes nagy pénzintézetek mozgó és helyi ügynökeit, minőket tulnyomóan a jelzálogintézetek

alkalmaznak és akik formális hajtóvadászatot tartanak a jelzáloghitelt igénylőkre vagy az eféle hitelt konvertálni óhajtókra

Allandó vita tárgyat képezi ezeknél fogva, hogy a nagy pénzintézetek üzleti működésének expozitúrák felállítása által egyre nagyobb mértékben való kiterjesztése minő hatást gyakorol speciáliter a vidéki pénzintézetekre, másfelől általánosságban a hitelügyre; továbbá hogy a terjeszkedés a jövőben minő befolyást fog gyakorolni hitelszervezetünk átalakulására nézve. Ha a vidéki pénzintézetek helyzete, nevezetesen ezek üzleti működésének jövedelmezősége szempontjából mérlegeljük az egyenlőtlen verseny következményeit, tagadhatatlan, hogy kivált a kisebb vidéki pénzintézeteket, de helylyel-közzel a nagyobbakat is, ez a terjeszkedés rendkívül feszélyezi és elsősorban a jövedelmezőségre hat ki hátrányosan. 20—30 év előtt még nagyon sok vidéki pénzintézet váltóadásainak mindenféle járulékok hozzáütésével 14—15%-ot is felszámított. Ennek az időnek most már teljesen vége van, végét szakította annak a vidéki pénzintézetek nagyarányu szaporodása következtében a verseny kielesülése, főleg azonban a nagy pénzintézetek expozitúrái, melyek a pénzt első kézből kapják, holott a vidéki pénzintézetek állandóan a viszleszámitási kamattal vannak megterhelve és annak gyakori változása következtében állandó kamatláb-politikát nem követhetnek. Ehhez járul, hogy az expozitúrák igen sok ügyfelet vonnak el a kisebb vidéki pénzintézetektől, sőt rendszerint a jobbakat vonják el, minélfogva a kis pénzintézetekre nézve a veszteségi esély fokozódott. Ezek következtében főleg azon vidéki pénzintézetek jövedelme, melyek állandóan viszleszámitási hitelt kénytelenek igénybe venni, jelentékenyen csökkent. A »Kompass«-ban böngészve, látunk kisebb vidéki pénzintézeteket, melyek osztaléka néhány év alatt 18 K-ról 8 koronára, 20-ról 11-re, 32-ről 17-re csökkent, más pénzintézetek osztaléka éveken át stabil, azaz fejlődés, gyarapodás nincs, nagy ugrásokat felfelé pedig csak szórványosan látunk és ezek bizonyosan a szerencsés véletlenek következményei. Hogy mindezek ellenére a vidéki pénzintézetek száma nem csökken, hanem új alapításokkal jelentékenyen szaporodik; hogy sok kisebb pénzintézet részvényesei a betétkamattal is alacsonyabb osztalékkal éveken át beérik, annak okai csak a be nem avatottak előtt rejtélyesek. A beavatottak jól tudják, hogy Magyarországon a vidéki pénzintézetek alapításának indító okát nem mindig a részvényesek pénzének jól gyümölcsöztetése képezi; nagyon gyakran ez csak mellékes kérdés, míg az alapítás lényeges okai társadalmi, politikai és magán üzleti célok elérésére való törekvésben rejlenek. Eltekintve a sértett ambíciótól, mely számos esetben szintén okul szolgál új versenyintézet létesítésére, egyes családok és klikkek prepotenciájának biztosítása érdekében is jó eszköz a családi jellegű vagy klikkszerű pénzintézet mely pártpolitikai funkciókat is teljesít. A községi, megyei vagy országos választások alkalmával nem egy pénzintézet rejtett kortes-tanya, ahol nem vesztegetéssel, borral, pálinkával, hanem azzal a presszióval dolgoznak, melyet a hitelező világ kezdete óta gyakorolt adósaira. Végül pénzintézetek alapítatnak magán üzleti célok elérése végett is. Az a kereskedő vagy nagyiparos, aki alapítója vagy részvényese, igazgatósági tagja valamely pénzintézetnek, intézete révén saját üzleti érdekeinek is igen jó szolgáltatásokat tehet s ezt a célt elérve, közönyös ránézve, hogy részvényei csak 4—5% hasznot hajtanak. Ámde a nagy pénzintézetek expozitúrái ezen rejtett célok megvalósíthatását is gyakran problematikussá teszik, mert ezek képezik azoknak a hitel keresőknek az azillumait, akiket a helybeli pénzintézet meggyőződéssel ellenkező álláspont elfoglalására presszionál.

Világos ezeknél fogva, hogy a bank-expozitúrák nagyszámu vidéki pénzüzetekre nézve igen alkalmatlanok, sőt károsak. De ha általánosabb szempontból vizsgáljuk a kérdést, lehetetlen elzárkóznunk azon igazság elől, hogy épp a felsorolt okokból az általános hitelforgalomnak a nagy pénzüzetek vidéki expozitúrái, úgy, ahogy a dolgok ma állnak, jelentékeny előnyöket biztosítanak. Ezek megtörték egyes, nagy hatalomra jutott vidéki pénzüzetek egyeduralmát, leszállították a hitelezési kamatlábat, a régi slendrián helyett modern eljárást honosítottak meg, a pénzüzetek helyett ezeken a csatornákon át a tőkék gyorsabban és olcsóbban jutnak el a centrumokból távollakó hiteltigénylők kezéhez. Különösen a kereskedelmi és ipari hiteligények kielégítése terén tettek az expozitúrák az érdekelteknek jó szolgáltatásokat ott, ahol a helyi pénzüzetek azelőtt jóformán csak a mezőgazdasági hiteligényeket igyekeztek kielégíteni.

Igy áll a dolog ma és ha a nagy pénzüzetek a jövőben is beérnek azzal a szereppel, melyet vidéki expozitúráik ez idő szerint jól beöltöttek, az általános gazdasági érdekek szempontjából még akkor sem szólalhatnánk fel az expozitúrák térfoglalása ellen, ha az a kisebb vidéki pénzüzetek számának csökkenését szülné. Sajnos azonban, hogy oly jelek tűnnek fel, melyek a nagy pénzüzetek terjeszkedését a jövőre nézve aggályosnak mutatják. A bankkartel ébreszti fet bennünk ezeket az aggodalmakat. Minden kartelnek az a főterekvése, hogy a szabad versenyt megszüntesse, vagy legalább korlátozza, mely cél felé az első lépést a bankkartel már akkor megtette, midőn megalakult és mikor kizárta a kartellált bankok közt eddig tennállott versenyt. De ez még csak az első lépés, melyet a cél érdekében további lépéseknek kell követni. Az ipari kartelek is ekként kezdik működésüket, de nem állapodnak meg az egységes árszabásnál, hanem lassankint átérnek a a termelés kontingentálására és a piac rayonirozására. A legnagyobb valószínűség szerint a bankkartel is második lépésként a rayonirozást választja, mire annyival inkább utalva van, mert a kartellált bankok nagy része már allított fel vidéki expozitúrákat. A rayonirozás abban fog állani, hogy a bankok felosztják maguk közt az ország egyes vidékeit és a kartel kimondja, hogy minden bank csak a saját üzleti területén állíthat fel fiókokat, a más vidékeken felállítottakat pedig kölcsönösen beszüntetik. Ennek az lesz az egyik célja, hogy a nagy pénzüzetek expozitúrái közt eddig fennállott verseny megszünjön és minden karteltagnak a maga területén egyeduralom biztosítható. A további cél pedig a kartel útjában álló független vidéki pénzüzetek leverése lesz. Ez a rayonirozás segélyével sokkal könnyebben elérhető, mint anélkül, mert minden kartelbank egész erejét a kijelölt vidék hiteligényeinek fedezésére fordíthatja, e téren a kartel más tagja ellen versenyt folytatnia nem kell, a helybeli kisebb pénzüzetekkel pedig, melyek kénytelenek a drága viszleszamisítási hitelt igénybe venni, könnyen elbánik. Ez esetben a gyengébb vidéki pénzüzetek csak kettő közt választhatnak: vagy likvidálnak, vagy beadván derekukat, egyszerű expozitúrájává súlyednek a vidéket uraló kartelbanknak, beérve a nyereség morzsaival.

Hogy a hitel-monopólium ekként való kialakulása esetén minő veszély fenyegeti nemcsak a vidéki pénzüzetek jelentékeny részét, de különösen a hitelt igénylőket, azt részleteznünk felesleges. Mindenki ismeri a magánmonopóliumok végtelenül káros voltát és nincs oly közzgazdasági szakferfiu, aki a magánmonopóliumok ellen szavát fel nem emelné.

Vidéki igazgató.

Hitelegyletek a vidéki pénzüzeteknél.

A végrehajtási novella és különösen annak minden átmenet nélküli gyors életbeléptetése, méltan keltette az érdekeltek körökben a legnagyobb megütközést és a gazdasági élet minden művelőjét a jövőt illetőleg aggodalom tölti el. A kisemberek védelmére hozott eme törvényhozási intézkedés, amely közbevetőleg megjegyezve „agyónvédi” a kisembert, természetesen a legnagyobb mértékben a vidéki pénzüzeteket érinti, mely intézetek nagy részben a végrehajtási novella által megvédeni szándékozottak hiteligényeit elégítik ki.

A fővárosi intézetek a bankkartel erős falai mögé vonulva, nyugodtan nézhetik a törvény okozta új gazdasági alakulást, mert ők a kisemberekkel közvetlen nem dolgoznak, a hozzájuk kerülő váltókon, rajta van a vidéki intézet zsirója. A vidéki pénzüzeteknek azonban számolni kell az adott helyzettel és ha tulnyomó részben nem is tettek üzletfelek iránti előzékenységből a régi tételek behajtására vonatkozólag különös intézkedéseket, az új üzletek kötésénél új irányokat kell követniök, nemcsak saját érdekükben, de közzgazdasági hivatásuknál fogva is, hiszen a kisemberek hiteleinek gondos kielégítése egyik legfontosabb eszköze népünk vagyoni gyarapodásának.

A pénzüzetek legfőbb üzletagai közül a különböző formában nyújtott jelzálogkölcsönöket és értékpapírelőleg kölcsönöket a végrehajtási novella által teremtett új helyzet nem érinti, legfőljebb annyiban, hogy a jelzálogkölcsön, mint legbiztosabb hitelezési mód, az eddiginél is jobban forszírozandó. A novella azonban a vidéki pénzüzeteknél a legjobban elterjedt kölcsönfajt, az ugynevezett törlesztéses váltókölcsön nyújtását majdnem lehetlenné teszi. Ez a kölcsönfajta, mely leginkább kisgazdáknak nyújtott két vagy három aláírás alapján, a hazai pénzüzetek váltótárczáinak nagyrészét szolgáltatatta, nemcsak a hitelezőnek volt kellemes, a kölcsön formájának mobilitása miatt, hanem az adósok is szívesen vették azt igénybe, mert a költséges bekebelezés megtakaríthatóvá vált és negyedévi vagy féleves tiz-tizenöt százalékos tőketörlesztés alapján azokat az adósok, lassankint, minden nehézség nélkül, visszafizethették.

A vidéki pénzüzeteknek tehát minden igyekezettel oda kell hatni, hogy ezen úgy a hitelező, mint az adós érdekeinek megfelelő és bevált kölcsönforma, az új végrehajtási novella dacára, továbbra is fentartassék és kultiváltassék. A legalkalmasabb módnak látszik, hogy a törlesztéses váltókölcsönök továbbra is nyújthatók legyenek, a pénzüzetek kebelében hitelegyleteket szervezni. Ezen hitelegyletek eddig, fővárosi és nagyobb vidéki intézeteknél voltak rendszeresítve és csak kereskedelmi és ipari czégek váltóinak leszámításával foglalkoztak. A nagyobb pénzüzetek által hitelegyletekbe utalt üzleteket rendszerint új czégek és kisebb, illetve gyöngébb czégek forgatmányai szolgáltatatták, mely hitelegyletekben egy tag mindenikért és minden tag egyért egész vagyonával felelős és ezen az alapon az intézetek kölcsönüket minden aggodalom nélkül nyújthatják, mert ha némi veszteségek mutatkoznak is, a nyert hitel arányában a kölcsön felvételénél lefizetett biztosítéki alapból és a tagok által szükség esetén beszoigáltatandó utánfizetésből, a pénzüzetek kellő kielégítést nyernek.

A törlesztéses váltókölcsönök a vidéki pénzüzetek kebelében felállítandó hitelegyletekben továbbra is nyújthatók volnának, mert különösen az ingatlanl bíró kisgazda legalább is van még a mai körülmények között is olyan anyag, mint a kereskedő, vagy az iparos és a felállítandó hitelegyletnek ezen váltók jó anyagul kínálkoznak. A bizto-

sitéki alapot 8—10 százalékban lehetne megállapítani. A bíráló tanácsot a hitelegylet tagjaiból, a jobb és értelmesebb kisgazdákból kellene megalakítani, akik a körülményeket legjobban ismerik, de természetesen úgy, mint az a már fennálló hitelegyletekben is szokás, a bíráló bizottság véleménye, pénzügyintézet igazgatóságának jóváhagyása, illetve döntése elé kerül.

A vidéki pénzügyintézetek vezetői tegyék megfontolás tárgyává a törlesztéses váltókölcsönök részére felállítandó hitelegyletek alapítását és én azt hiszem, a kellő szervezéssel és a feleknek nyújtandó alapos felvilágosítás alapján, módjukban lesz az eddigi mértékben váltókölcsönöket nyújtaniok és nagy szolgálatokat tesznek vele a hitelt kereső kisembereknek.

Pásztor Sándor,

a Hevesmegyei hitelbank Rt. elnöke

A végrehajtási novella ellen.

A végrehajtási novella gyors életbeléptetése a vidéki pénzügyintézetek körében is nagy konsternációt okozott és mindenfelé megbeszélés tárgyát képezi az a kérdés, hogy mi módon lehetne a törvénykáros hatását ellensúlyozni és főleg a törlesztéses váltóhittel továbbra is fentartani. Erre a kérdésre vonatkozik lapunk mai számának egyik cikke is. A Magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének biharmegyei bizottsága azonban tovább megy a preventív védekezésnél és szükségesnek tartja, hogy a vidéki pénzügyintézetek már most erélyes akciókat indítsanak a novella káros határozmányainak mielőbbi módosítása végett. A biharmegyei bizottság aug. 29-én Nagyváradon tartott ülésében tárgyalta ezt a kérdést. A bizottsági ülés lefolyásáról a következőket közöljük:

Hoványi Géza dr. elnöki megnyitójában kifejtette, hogy a novella kihatása nem közvetlenül csak a pénzügyintézetekre, de az iparra és a kereskedelemre is egyaránt ráneheztül. Aggodalommal várta a novella szentesítését és nem akar a novella ellen agitálni akkor, amikor azt mondja, hogy a novella Magyarország közgazdaságában nagyon értékes szerveket fog megbénítani. Javasolja, hogy az átmeneti időre várható tapasztalatok összegyűjtése után országos mozgalom megindításával kísérelje meg a szövetség a törvényhozást reábirni a novella megkorrigálására.

Adorján Armin dr. szerint ma még oly konkrét indítvány nem tehető, mely eredményeket produkálhatna. Ma még csak ott állunk, hogy minden alkalmat föl kell használnunk annak hangsúlyozására, hogy ez a törvény nem jó és nem szabad, hogy átmenjen a nép vérébe. Figyelemmel kell kísérnünk az átmeneti időt és joggal reméljük, hogy a beszerzendő tapasztalatok és pozitív eredmények alapján, sikerül majd a központ segítségével valamit elérnünk.

Lengyel Zsigmond dr. felszólalásában amellett szán síkra, hogy már most kell minden lehetséges módon megkísérelni az orvoslást. A központ indítsa azonnal mozgalmat, nyilatkozzanak a városok, hogy a törvényhozás novelláris úton változtasson az új végrehajtási eljáráson. Annál is inkább biztosra vehető ez, mert a törvényhozás akarata ellenére ezzel a novellával megkarosítja a kincstart és a törvényhatóságokat is. Lehetetlen állapot állna elő és nálunk, ahol nagyjából a hiteltől élnek az emberek, egzisztenciák összeomlását fogja eredményezni a novella.

Kelen Béla még most nem látja oly nagyon veszedelmesnek a helyzetet. Más mód nincs szerinte a passzív rezisztenciánál. Be kell várni a fejleményeket és csak azután lépjen a szövetség sorompóba. Lesznek talán ennek a törvénynek is kedvező eredményei, kár volna hát azokat kockára tenni.

Hoványi Géza dr. zárszavában kimutatta a novella egyes szakaszainak abszurd voltát. Benne az aggodalom él és ez szólaltatja meg. Az eddigi mozgalmakat kortesfogásnak mondták, de most már túl vagyunk a szentesítésen, megokolt hát a komoly és öntudatos akció. Elfogadásra ajánlja ezért a következő javaslatot:

A Magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének biharmegyei bizottsága, már kinyilatkoztatott álláspontjához híven, ezúttal is figyelmezteti a kötelékébe tartozó intézeteket az új végrehajtási törvény sok tekintetben hátrányos rendelkezéseire s mivel az életbeléptetés után most már a törvény megváltoztatására törekednie céltalan volna: ez irányban feladatát ezentul az fogja képezni, hogy a gyakorlatban szerzendő tapasztalatokat egybegyűjtve, azok alapján és mindenesetre az összes intézeteket képviselő központ útján, kellő időben és helyen megkísérelje az illetékes tényezőket a sérelmes intéz-

kedések önkéntes orvoslására rábirni. E tekintetben a Szövetség számít minden egyes intézet hathatós támogatására és viszont a maga részéről is, úgy felvilágosítással, mint esetleg közbenjárással, vagy más módon igyekezni fog elősegíteni az átmenet nehézségeinek enyhítését, a közös bajok mielőbbi megszűnését.

A bizottság egyhangulag határozattá emelte a javaslatot és a mozgalom megindítása érdekében megküldi azt a szövetségi társbizottságoknak.

Pénz- és értékpapírpiazz.

Budapest, szeptember 2.

A Német birodalmi bank központi választmányának legutóbb tartott ülésében Havenstein elnök a németországi pénzügyintézetek helyzetéről fontos kijelentéseket tett. Örvendetes tényként emelte ki, hogy a bank fennállása óta most érte el érczkészletének zenitjét, amennyiben az érczkészlet 1165,6 millió márkára emelkedett. Másfelől kiemelte, hogy a lezajlott válság, mely leginkább Németországban érezhető leginkább fojtogató hatását, még mindig oly következményeket mutat fel, melyek a bankot óvatosságra kényszerítik. Nevezetesen a hitelügyek állandóan igen nagyok s ez okból a bank nem nyithatja fel kamatlábának leszállítása által a zsilipeket. Ez azt jelenti, hogy Németországban még mindig nem tiszta a helyzet, minél fogva a nemzetközi pénzügyintézet sem érezheti azon biztonságot, hogy a további komplikációkat kizártnak tarthatná. A francia pénzügyintézet hirtelen végbemenő változások is arra engednek következtetni, hogy a tőkés az őszi évad miként való alakulásának bevértéséig tartózkodó álláspontra helyezkednek. Ugyanis köztudomású, hogy a francia tőkét a nyár folyamán erősen kinálták, most azonban nemcsak teljesen megszűnt a kínálat, de a kihelyezett francia tőkék visszavonulnak.

A belföldi pénzügyintézetek az ultimó-igényeket némely közlemény jelentékenyeknek, más közlemények csekélyeknek mondják. Az Osztrák-magyar bank budapesti főintézeténél a benyújtások az utolsó napon 15, a bécsi főintézeténél 26 millióra emelkedtek és azt hiszik, hogy a bank 30—40 millió korona erejéig jutott be az adóköteles jegyforgalomba. A jegybank elleni erős ostrom azonban nem egészen gyökerezik az ultimó-igények nagyságában, hanem oka annak — mint már említettük — a bankkártya is. A nyílt piacon az utóbbi napokban kevés üzlet jött létre, az ultimó után a magánkamatláb Bécsben kevéssé csökkent és $3\frac{3}{4}$ — $3\frac{7}{8}$ % körül variál, de pro szeptember a váltók $3\frac{5}{8}$ % ellenében helyezhetők el.

A nagy jegybankok legutolsó kimutatása a következő:

Osztrák-magyar bank:	aug. 15.	aug. 22.
k o r o n a		
Érczkészlet...	1,507.012,000	1,514.229,000
Váltótárca ...	492.479,000	487.678,000
Lombard ...	67.922,000	68.587,000
Bankjegyforgalom ...	1,882.281,000	1,843.400,000
Adómentes jegytartalék ...	24.731,000	70.828,000
Bankkamatláb ...	4%	4%
Német birodalmi bank:	aug. 15.	aug. 22.
m á r k a		
Érczkészlet...	1,127.193,000	1,165.632,000
Váltótárca ...	889.525,000	883.846,000
Lombard ...	74.812,000	59.484,000
Bankjegyforgalom ...	1,441.307,000	1,411.019,000
Adómentes jegytartalék ...	248.911,000	323.939,000
Bankkamatláb ...	4%	4%
Angol bank:	aug. 20.	aug. 27.
font sterling		
Érczkészlet...	38.237,000	38.732,000
Váltótárca ...	27.661,000	26.709,000
Bankjegyforgalom ...	29.104,000	29.253,000
Összes tartalék ...	27.633,000	27.929,000
Bankjegytartalék ...	26.052,000	26.282,000
Bankkamatláb ...	2 $\frac{1}{4}$ %	2 $\frac{1}{4}$ %

Francia bank:	aug. 20.	aug. 27.
	f r a n k	
Aranykészlet	3,223.193,000	3,226.057,000
Ezüstkészlet	906.632,000	904.873,000
Váltótárca	673.164,000	723.668,000
Bankjegyforgalom	4,620.989,000	4,661.204,000
Bankkamatláb	3%	3%

Végre néhány kedvezőbb lefolyású napja volt az értéktőzsdének, amit azonban kizárólagosan annak köszönhetett, hogy a külföldön, nevezetesen Berlinben, a mi értékeinkről sem feledkeztek meg az általános jókedv közepette, amely az ottani börzén uralkodott. Főitűnő, hogy míg korábbi években a külföldi jelentésekre gyorsan reagáltak nálunk, azalatt most a kapocs az idegen piacokkal meglazult és jóban-rosszan egyaránt alig reagálnak már nálunk arra, ami a külföldön történik. Elszigeteltségünket annak köszönhetjük, hogy külföldön jegyzett értékeinkből igen nagy mennyiség visszavándorolt hozzánk, ezidőszerint pedig már nem gravitál vissza, ahonnet jött. Ezzel kapcsolatban az érdeklődésünk is megfogyott, amelylyel a külföldi eseményeket kísérni szoktuk. Már pedig ezen a héten is volt mindenből valami, ami a tőzsdéspekuláns idegzetét rezgésbe hozhatta volna. Marokkóban a koczka eldőlt, Muley Hafid, az ellenszultán javára; ezzel a francziák döntő befolyása megdőlt. Nem valószínű azonban, hogy ebből az ügyből kényes kérdést csinálnak, mert az európai diplomácia, amire a német császár straszburgi beszédében is rámutatott, csakis a békés egyetértésre hajlik. A német császár szavai annál is inkább mély hatást gyakoroltak, mert a német sajtóban csak az imént tárgyaltak, hogy az angol kereskedelmi miniszter: Lloyd-George hiabavaló utazást tett a kontinensen, mert nem ért célt abbéli törekvése, hogy az angol és a német hadihajóépítkezések arányára vonatkozólag megállapodást létesítsen. Följegyzendő, hogy míg a szerb kereskedelmi szerződés provizorikus életbe léptetése, noha Magyarországot első sorban illette volna, nálunk emóció nélkül mult el, azalatt Ausztriában csaknem két miniszter tárczájába került; nevezetesen Ebenhoch földmívelésügyi miniszter: aki a keresztény szocialisták bizalmi embere, került kényszerű helyzetbe és kézzel-lábbal kellett védekezni az agráriusok vezére, Hohenblum állítása ellen, aki állítólag ígéretét bírta, hogy az osztrák kabinet két tagja, akik az agráriusok közreműködésével jutottak hatalmi polczra, áll vagy bukik a szerb provizorium inaugurálásának megtagadásával.

Igen érdekes az amerikai piac magatartása, a mely kisebb megszakításoktól eltekintve, mindvégig nagyon szilárd volt. Kiváltképen a Harriman-értékek és az aczéltörst értékeit favorizálják. Statisztikai kimutatások szerint a vezető-értékek közül számosan most már túlhaladták a legnagyobb árt, a melyet tavaly a krízis előtt jegyeztek. Állítólag a vaspiac javulása szolgáltatja az okát a kedvező változásnak. Mások szerint azonban a makinációk játszanak közbe, amelyekket néhány érdekcsoport rendezett a végből, hogy utját egyenesse új vasuti elsőbbségi kötvények kibocsátásának, a melyekre még, a régi vasuti tervek megvalósítására multhatatlanul szükség mutatkozik. Az amerikaiak diktálta irányt az európai piacon csak tétovázva követik, mert a spekulációs hajlam, a melyből a tavalyi események a nagy többséget alaposan kigyógyították, csak nehezen ébred újra. Ez a nemzetközi jelenség ólomsúlylyal nehezedik a forgalomra és csak úgy enyészhetik el, ha módot találnak arra, hogy meggyőzzék a vállalkozó hajlamokat arról, hogy a nemzetközi értékek aránylagos olcsósága érdemes arra, hogy spekuláció tárgyául szolgálhassanak. A német piacok is kitűntek jelentésünk hetében ügybuzgalmuk által, amelylyel a forgalma-

sabb tőzsdéi értékeket fölkarolták. Tevékenységük kiindulási pontja, mint azt már korábbi jelentésünkben sejtettük, a beszpart fészkelődése volt. A kőszénbányapiac koncentracziója a német birodalomban már ismételt szolgáltatót okot börszorgalomra, ezuttal is így történt. A kőszénbányaértékek rohamos emelkedése a bankpiacon is lobot vetett, a mozgalmat viszont a tengerhajós részvények párhuzamos emelkedése szitotta. Így tehát élénk cseretorgalom fejlődött, amely a körébe belevonta az osztrák értékek egy-nemelyikét, ahol egyébként is darabhiány mutatkozott a csak az imént elintézett ultimóhalasztás alkalmából.

A nemzetközi piacon a két hitelrészvény állott az érdeklődés előterében. Nemcsak az osztrák, hanem a magyar hitelrészvény is 4—5 koronával emelkedett, utóbb nyereségbiztosító műveletek alapján az elért arányeségből valami elveszett. Az osztrák hitelrészvény, amelynek javára könyvelték egy újabb ipari alapítását, 635 25 K áron zárult. A magyar hitelrészvényt utóbbkissé elhanyagolták, végül 743 25 K áron zárult. Az o. m. államvasut-részvény egy-két korona keretében ingadozott, végül 693 — K áron zárult. A déli vasut-részvény, amelyet berlini megbízásból egyfolytában nagy tételben vásároltak, tetemesen emelkedett és végül 117 50 áron zárult.

A helyi piacot még ezen a héten is elhanyagolták. A rimamurányi részvény ugyan néhány koronával emelkedett, bár az osztrák vaspiacra komoly reakció került fölszínre, mihelyt a prágai vízművek szállításának ügye véglegesen a francia gyárak előnyére dőlt el. A rimamurányi részvény árjavulása végül kis részben eltűnt ismét. A bankrészvények mindvégig tartottak voltak, anélkül, hogy árfolyamukban lényeges eltéréseket följegyezhetünk volna. Félreismerhetlen volt azonban, hogy jó vevők részéről érkeztek megbízások, amelyeknek az elintézése áru hiányában nehéz és csak drágább áru volt elintézhető. A helybeli villamos vasut-részvények, úgy a városi, mint a községi, drágább áron keltek el, mert a ma közzétett augusztusi forgalmi kimutatás ismét nagy többlettel zárult. Anélkül, hogy jóslásba bocsátkoznánk, ki kell emelnünk, hogy közlekedési vállalataink ezuttal jegyzett árfolyama igen jutányos és bizonyára gyarapodni fog, mihelyt a tőzsdén az eddig tapasztalt rideg és várakozó álláspontot túlhaladják.

A készárupiacon azonban ugyanazok a szomorú jelenségek voltak szembeötlők, mint eddig. A forgalom teljesen pangott. Kötés csak legritkább esetben fordult elő. Csak a salgótarjáni-részvény cserélt gazdát, mégpedig 15 koronával a mult heti zárlatnál drágábban. Egyébiránt sem pénz, sem ára nem volt a piacon.

A sorsjegypiacon sem mondhatunk egyebet, tranzakciók itt sem zavarták a piac nyugalmát. A járadékpiac is teljesen üzletelen volt. A magyar koronajáradék 5—10 fillér keretében ingadozott. Ugy látszik, az idő még nem érkezett el, amikor a nagy kölcsönök előkészítése céljából a piacot preparálni kell, mert a mértékadó körök a járadékpiactól távol tartják magukat, a közönség pedig a pénzpiacunk aránylagos feszültsége miatt sem effektív, sem spekulációs vásárlást nem tesz. A valuta és ércváltó eleintén üzletelen volt, később a deviza gyöngült, de a valuták javultak.

Az e heti jelentékenyebb árváltozások a következők:

	aug. 26.	szept. 2.	Változás
Magy. földteherment.	93.25	92.60	- 0.65
Osztr. konv. koronajár.	96.50	96.10	- 0.40
Székesfőv. közs. kölcs. (1897)	91.—	90.75	- 0.25
Orosz államkölcsön	96.20	96.75	+ 0.55
Iparbank	370.—	372.—	+ 2.—
Hazai bank	280.50	281.—	+ 0.50
Magyar hitel	741.50	743.25	+ 1.75
Jelzálogbank	430.75	432.—	+ 1.25

	aug. 26.	szept. 2.	Változás
Kereskedelmi rt.	572.—	570.—	— 2.—
Leszámitolóbank	472.50	473.25	+ 0.75
Osztrák hitel	631.—	635.25	+ 4.25
Concordia gőzmalom	182.—	185.—	+ 3.—
Bpesti gőzmalom	1425.—	1440.—	+ 15.—
Szentlőrinci téglá	370.—	365.—	— 5.—
Salgotarjani köszén	573.—	581.—	+ 14.—
Fegyvergyár	281.—	280.—	— 1.—
Ganz és társa	2850.—	2875.—	+ 25.—
Rimamurányi vasmű	556.50	558.50	+ 2.—
Weitzer gépgyár	385.—	384.—	— 1.—
Kábelgyár	628.—	640.—	+ 12.—
Polgári serfőző	340.—	335.—	— 5.—
Czukoripar	1740.—	1735.—	— 5.—
Magy. hadfelszerelési gyár	170.—	190.—	+ 20.—
Magyar villamoss. rt.	279.—	283.—	+ 4.—
Royal nagyszálló	160.—	170.—	+ 10.—
Törökbir. dohany	385.—	393.—	+ 8.—
Közuti vaspálya	535.50	537.50	+ 2.—
Városi villamos	260.75	262.—	+ 1.25
Déli vasut	116.50	117.50	+ 1.—
Osztrák-magyar államvasut	690.50	693.—	+ 2.50

A gabonatőzsdéről.

Budapest, 1908. szeptember 3.

A lefolyt hét nem hozott ugyan nagyobb szerű változást a gabonaüzlet menetében, de több momentum arra enged következtetni, hogy ismét szilárdabb irányzatot kapunk. A tengeri termés kilátásai az utóbbi időben inkább rosszabbodtak és ezzel is hozható összefüggésbe a majusi tengeri emelkedő irányzata. A külföldi piacok a hét elején gyengébb, az utóbbi napokban ismét emelkedő árfolyamokat jelentettek. Kellő figyelemben részesült a földművelésügyi miniszternek tegnap nyilvánosságra bocsátott becslése a világtermésről, mely szerint az idén cirka 6 millió mm. búzával kevesebb termett, mint az elmúlt esztendőben.

Buza. A malmok a tudósítási hét elején még tartózkodó magartartást tartottak, de egyrészt az ismét javult lisztüzlet, másrészt a csökkent kinalat arra készítette őket, hogy ismét erőteljesebben vásároljanak. A heti forgalom 225,000 mm. egyenként 15 fillérrel javult árak mellett.

Rozs. A buza emelkedésével alig tartott lépést. A finom pestvidéki arut nagyobb árelőnyben részesítették, míg egyéb gyengébb származásokat csak 10—15 fillérrel olcsóbban vásároltak. Ausztria részéről is jobb érdeklődés mutatkozik. Jegyezz 9.19—9.25 K-t helybeli paritásban.

Tengeri. Az ő készletek mindinkább csökkennek és ezért a fogyasztás a magasabb árakat kénytelen megfizetni. Jegyezz 8.05 K-t helyben, kocsira rakva.

Zab. A múlt heti nagyobb áresés jó részét sikerült behoznia, mivel a takarmánycikkék emelkedése magával vitte az elhanyagolt zab árait is. Ausztria felé még mindig igen nehéz eladásukat teljesíteni. Jegyezz 8.—8.20 K-t helyben átadva.

Árpa takarmány és hantolási czélokra tartott irányzatú. Néhány ezer mm. 7.75 K körül kelt el helybeli parításra.

Sörárpa finom, elsőrendű minőségekben változatlan, középminőségekben 15—25 fillérrel olcsóbb. Az export keveset vásárol, csupán a belföldi malata és sörgyárosok tanusítanak jobb érdeklődést.

A határidőüzlet egyes napokon kissé megélenkült, de még mindig észlelhető a forgalom méretében a spekuláció teljes tartózkodása. Jobb készaruüzlet hatása alatt fedezések történtek, melyek némi ár-emelkedést idéztek elő. A forgalom legnagyobb részét alimentálják, az októbertől áprilisi határidőre való halasztások.

Az e heti záróárfolyamok a következők:

	27.	28.	29.	31.	1.	2.
Buza októberre	11.06	11.06	11.07	11.19	11.20	11.24
Buza áprilusra	11.39	11.39	11.38	11.50	11.51	11.60
Rozs októberre	9.21	9.25	9.25	9.26	9.27	9.32
Rozs áprilusra	9.52	9.54	9.55	9.55	9.56	6.61
Tengeri 1909. májusra	7.22	7.25	7.25	7.23	7.26	7.29
Zab októberre	7.93	8.05	8.07	8.05	8.02	8.04

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nyirbatori általános hitelintézeti részvény névértéken alul eladó.

Megkeresések „Olcsó részvény 3525” jelige alatt a Magyar Pénzügy kiadóhivatalába Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3525

KÜLÖNFÉLÉK.

Allami és községi pénzügyek.

Szombathely kölcsöne. Szombathely város közgyűlése elhatározta, hogy függő kölcsöneinek konvertálása czéljából 800,000 K kölcsönt vesz föl és megbizta a polgármestert, hogy kezdje meg a tárgyalásokat a kölcsön felvétele dolgában. A polgármester eljárt több fővárosi pénzügyintézetnél és azt a választ nyerte, hogy a jelenlegi pénzügyi helyzet nem alkalmas a város függő kölcsöneinek előnyös konvertálására. Így a város a legsürgősebb beruházásokra csak kisebb kölcsönt vesz föl.

Aru- és értéktőzsdéi hírek.

A Magyar vasuti forgalmi rt. 5000 darab részvényét, melyeket a Wiener Bankverein az év elején vett át, az utóbbi, mint a „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, teljesen eladta.

A szegedi áru- és értéktőzsdét szeptember 5-én nyitják meg Szegeden. A tőzsdét a Szegedi Lloyd-társulat alapította és ügyeit a társulat választmánya fogja vezetni.

Laikusok tőzsde ügyletei. A budapesti áru és értéktőzsde választott bírósága az utolsó időben egész csomó olyan ítéletet hozott, amelyek kimutatják, hogy reális ügyleteknek nem tekinthetők és bíróság nem érvényesíthetők az oly egyén tőzsdei ügyletei, kinek ily ügyletek költése hivatásához nem tartozik, aki már műveltsége fokánál fogva sem képes a tőzsdeügyletek horderejét és következményeit áttekinteni és akinek vagyoni viszonyaival az ügylet terjedelme feltűnő aránytalanságban áll. Ilyeneknek tekintettek az egyszerű gazdaember és erdősz. A tőzsdebíróság ítéleteiből közöljük a következőket:

I. A budapesti áru- és értéktőzsde választott bírósága felperest keresetével elutasítja. Indokok: A bíróság a tárgyalás adatainak beható mérlegelése alapján megállapította, hogy alperesnek, mint egyszerű gazdaembernek tőzsdeügyletek költése hivatásához nem tartozik, továbbá, hogy alperes már műveltsége fokánál fogva sem képes a tőzsdeügyletek horderejét és következményeit kellőleg megfontolni és áttekinteni, végül, hogy a kereset alapját képező ügyletek terjedelme alperes vagyoni viszonyaival feltűnő aránytalanságban áll. Mindezek alapján a bíróság ezeket az ügyleteket reális ügyleteknek nem tekinthette s így az abból származott igényt felperes részére megítélhetőnek nem találta. Ennélfogva felperest keresetével elutasítani és mint pervesztet, a felmerült perkoltségekben marasztalni kellett. (1908 június 26., 1427/908. sz. a.)

II. A budapesti áru- és értéktőzsde választott bírósága felperest elutasítja. Indokok: A bíróság bár felperesnek a kereseti ügylet megkötése körül tanúsított jóhiszeműségét kétségbe nem vonja, mégis tekintve, hogy alperesnek mint egyszerű erdősznek tőzsdeügyletek költése hivatásához nem tartozik, s hogy alperes már társadalmi állásánál fogva sem képes a tőzsdei ügyletek horderejét és következményeit megfontolni és áttekinteni, a kereseti ügyletet reális ügyletnek nem tekinthette s így az abból származott igényt felperes részére megítélhetőnek nem találta. Ennélfogva felperest keresetével elutasítani kellett. (1908. július 2., 511/908. sz. a.)

Bank- és hitelügy.

A Rákosmezei takarékpénztár rt. rendkívüli közgyűlése elhatározta az alaptőke felemelését 100,000 K-ról 500,000 K-ra, 4000 drb 100 K névértékű részvény kibocsátása útján.

A Lugosi iparbank rt. Lugoson zálogintézetet létesít.

Ipar.

Államilag támogatott homoktégla-gyár. A kispesti munkásházak részére szükséges 90 millió darab homoktégla szállítására a pénzügyminiszter, 25 K egységár mellett, Horváth István örkényi földbirtokosnak adott megbízást. Horváth István Kispesten homoktégla-gyárat létesít, mely czélra a kincstár 2400 öl telket és 600,000 K kamatmentes előleget bocsátott rendelkezésére és a 600,000 K-t Horváth István-nak Örkenyben levő, állítólag 2 millió K-t érő birtokára, a kilenc-edik helyen betábláztatta. Az új téglagyár építését már a napokban megkezdik.

Általános erdő és faipar rt. cég alatt Budapesten (VI. Teréz-körút 35) erdők vásárlására és kitermelésére új részvénytársaság alakult 200,000 K alaptőkével (400 drb 500 koronás részvény.) A társaság egyelőre a nyitrai mezei Majláthy Rudolf-féle bükkfaerdőket termeli

ki, amely vállalkozásba 1.000.000 K-t investáltak olyanformán, hogy a részvényesek a társaságnak 1.000.000 K-t kölcsön gyanánt adtak. Igazgató: *Ulmann* Sándor (Nagyvárad), *Tauber* Vilmos, *Seidner* Miklós, *Glück* József, *Tauber* Benő, *Felügyelő bizottság*: *Benedek* Sándor (Nagyvárad), *Frankl* Adolf, *Glück* Manó (Versecz). Első mérleg 1910. deczemaer 3.

A Magyar műszaki kefeipar és kefenyersáru rt., melynek alakulásáról már jelentést tettünk, aug. 21-én megalakult *Budapest* Vezérigazgatóul megválasztott *Perlmüller* Dávid nagykereskedő. A felügyelő-bizottság tagjai: *Rein* Adolf műgépész, *Friedman* Armin nyomdász és *Weinberger* Mór balassagyarmati kereskedő.

Budai „Mária”-gyógyforrás rt. czég alatt az *Erzsébetvárosi hitelbank* rt. égisze alatt augusztus hó 29-én 170.000 K alaptőkével (850 drb 200 koronás) új társaság alakult a *Pallós Ignác* és társai tulajdonát képező budai Mária-forrás átvételére. Az igazgatótagjai: *Fodor* József mérnök, dr. *Reiner* Ede orvos, *Lederer* Ede mérnök *Glück* Rezső gyógyszerész, *Csillag* Máté bankigazgató, *Strausz* Lajos bankár, *Gruber* Sándor dr. orvos, *Ladányi* Miksa dr. bankigazgató *Perl* Soma dr. ügyvéd, *Vázsonyi* Vilmos dr. orsz. képviselő, *Schrank* Simon dr. orvos. A felügyelő bizottság tagjai: *Krakaur* Armin nagyfuvaros, *Rainer* Lajos dr. tisztviselő, *Somlyó* Mór tisztviselő, *Vajda* Manó tisztviselő, *Pallós* Ignác mérnök nagyvállalkozó és *Krivácsy* Géza dr. vasuti titkár.

A Magyar petróleumipar rt. aug. 31-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy mivel az 1907/8. üzletévi nyereségből osztalékot nem adhat, a tartalékalapból 15 K = 5% osztalékot fizet, a tavalyi 45 K = 15% o-al szemben.

Kolozsvári Mining Company Limited cég alatt *Londonban* új bányarészvénytársaság alakult 500.000 font sterling tőkével, 1 fontos részvényekben. Célja bányákat, zártkutatómányokat, érczartalmu vagy más birtokokat szerezni Erdélyben vagy másutt, a *Central Industrial Trust Limited*-del egyetértőleg működni s üzleteket csinálni bányákkal, kohókakkal és mindennemű érczkereskedőkkel stb. Igazgatótagok: *Sir Thomas D. Pile* baronet, *G. Attwood* és *G. B. Mec*. Díjazásuk 200 font st. évenként, az elnöké 250 font és 10 százalék abból a feleslegből, amely a részvényekre fizetett 10 százalék osztalék után marad. A társasághoz *Remenyik* L. kolozsvári kereskedő 82.500 fontra értékelt bányákkal, *Wolff* A. ugyancsak 82.500 font értékű bányákkal járult, az alapító *Central Industrial Trust Limited* betéte pedig 130.000 font, de e tröszt részére 5000 font alapítási költség fizetendő készpénzben. A társaság székhelye *Londonban* van (*H. Broad street Place E. C.*)

Uj szerszámgyár Trencsénben. A kereskedelemügyi miniszter az állami kedvezményeket a *Benedek* Dávid bécsi lakos által *Trencsénben* létesítendő szerszámgyár részére az üzembe helyezés napjától számított öt évre előzetesen biztosította.

Uj szerszámgyár Váczott. *Hirrmann* István *Váczott* szerszám- és mérőeszközgyárat létesített.

Uj gépgyár Temesvárott. *Hungária gépgyár* czég alatt *Friedrich* Aladár *Temesvárott* új gépgyárat létesített.

Takarmánygyár Czepléden. *Olgyai Molnár* Pál és *Zorád* István az Országos magyar gazdasági egyesület titkára *Czepléden* takarmánygyárat akarnak létesíteni. A városi tanácstól kéri, hogy a gyár céljaira adjon a város 5 hold földet s egyszersmindkorra 20.000 Kt.

Műipar- és tanszergyár rt. *Szeged* czég alatt *Haering* Ede tanszergyára 100.000 K alaptőkével részvénytársasággá alakult át. Az igazgatótagjai: *Haering* Ede eddigi gyártulajdonos (műszaki igazgató), *Falotai* Mór, a *Szegedi* délm. közg. bank rt. főkönnyelője, (vezérigazgató), *Galler* Kristóf tanítóképezdei igazgató, *Győri* Sándor, a *Káldori* és *Győri* czég beltagja, *Gyuricza* Sándor dr., *Kerner* Pál ny. ezredes, *Szász* Hugó dr. ügyvéd. Felügyelő-bizottság: *Fekete* Ipoly, *Kerner* Lajos és *Lukács* Lukán.

A Westinghouse-gyár rt. Afadon meg fog alakulni. A *Westinghouse-gyár* magyarországi képviselői, *Kunz* József és *Papp* Géza dr. értekezletet folytattak *Arad* tanácsával és beigazolták, hogy az 1-2 millió millió K alaptőkéből mindössze 60.000 K jegyzése hiányzik.

A nagyobb részvényjegyzők a következők: *Arad* város 300.000, az *amerikai Westinghouse-gyár* képviselőiben *Drake* 200.000, *Temesmegyéből*: *Ambrózy* Gyula báró 30.000, *Schäffer* Dezső 10.000, *Torontálmegyéből*: *Delimanics* Lajos 10.000, *Csekonics* Endre gróf 40.000, *Dániel* László gróf 30.000, *Harrnoncourt* Félix gróf 20.000, *Steinitzer* Géza 10.000, *Budapestről*: *Ormódy* Vilmos 10.000, *Láng* László 40.000, *Tüköri* Antal 30.000, *Teleky* Pál gróf 30.000, *Baich* Milán 30.000, *Vojnich* Sándor 30.000 és *Rudnyánszky* Jenő 20.000 K.

Bőr- és szőrmefestőgyár Brassóban. *Teutsch* János és fia czég Brassóban bőr- és szőrmefestő-gyártelepet létesített, melynek a kereskedelmi miniszter az állami kedvezményeket 1907. január 1-étől számított 10 évre engedélyezte.

Első eleki hengermalom-társaság m. szöv. czég alatt *Arad*-megyében, *Elek* községben, szövetkezeti alapon új hengermalom létesült. Az igazgatótagjai: *Zöllner* János (elnök), *Zöllner* Ferencz, *Singer* András és *Stufler* Miksa.

Baranyamegyei lisztértékesítő és kiviteli szövetkezet (Pécs) czég alatt a baranyamegyei malomtulajdonosok új szövetkezetet létesítettek augusztus 30-án *Pécs*-en. A szövetkezet heti befizetési gyanánt az üzletrészesek hetenként 10 mm. örlménynt tartoznak beszállítani a szövetkezet raktárába.

A Kőolajipar rt. (Debreczen) nyirbaktai kőolajfinomító ipar-telepe részére a kereskedelmi miniszter az állami kedvezményeket 1906. deczember 7-ikétől számított 5 évre engedélyezte.

A Hungaria hazai ernyőgyár rt. (Alsólendva) az 1907/8. üzleti évben 197.271 K bruttó bevétellel dolgozott, de költségeinek nagyarányu szaporodása és 50.892 K kétséssé vált követelése folytán mérlegét 73.730 K veszteséggel zárta, az előző évi 1523 K-val szemben. A veszteség fedezésére az augusztus 30-án tartott közgyűlés elhatározta, hogy a részvények névértékét 200 K-ról 140 K-ra redukálja, azaz az alaptőkét 250.000 K-ról 175.000 K-ra leszállítja és 700 drb 140 K névértékű új részvény kibocsátásával ismét 273.000 K-ra emeli fel.

Aller Viktor győri gyutacsgyára részére, mint annak idején részletesen jeleztük, *Győr* város közgyűlése nagyobb szubvencziót szavazott meg. A gyár telepengedélyezési eljárását már szintén korábban megtartották, de a bécsi czég a gyár építését nem kezdte meg, sőt előrelátható, hogy a gyár egyáltalán nem is fog létesülni.

A Tiszafüredi kefégyár és hengermalom rt. első mérlege, melyet alig nyolcz hónapos fennállás után zárt, igen kedvező eredményről számol be. Az agilis vállalat 66.673 K bruttó bevétellel dolgozott és 9131 K tiszta nyereséget ért el, ami a 150.000 K alaptőke 9-13%-os kamatozásának felel meg, de a bruttó bevételből 1974 K-t már előzetesen értékesökkenésre fordítottak. A nyereségből 2413 K-t a tartalék dotálására, 1669 K-t jutalékokra adnak, részvényenként 3 K = 4 1/2% osztalékot fizetnek és 548 K-t új számlára visznek át. A mérleg szerint a gépekbe 42.379 és az épületekbe 51.185 K-t investáltak. Az aktív vagyon 238.403 K.

A Holzverkohlungsindustrie A.-G. (Konstanz) szept. 16-án rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke jelemelése tárgyában 3 millióról 10 millió márkára. Az új részvényeket, 140%-os árfolyamon, egy szindikátus veszi át. Az új tőkéből a társaság megvásárolja a *Wagemann, Seybel & Co.* czég vegyészeti gyárait.

Mezőgazdaság.

Nagybirtok-változások. XXIV. Reusz herczeg zempléni birtokait, melyek *Palota*, *Nyágó*, *Borró*, *Laborczerév*, *Rakitócz*, *Polena*, *Havaj*, *Bisztra*, *Mikova* és *Dricsna* községekre terjednek ki, *Darányi* gnác földmívelési miniszter a magyar kincstár részére megvásárolja és parcellázatni fogja.

Közlekedés.

Káld-felsőpulyai vasut. Sárvár nagyközség képviselőtestülete elhatározta, hogy egy új vasut kiépítése érdekében akcziót indít az érdekeltég körében. A tervezett új vasutvonal a vasmegeyi *Káld*, *Pinye*, *Sárvár*, *Hegyalu* és a sopronmegyei *Bük*, *Csepreg*, *Felsőpulya* községeket kötné össze. Ez ügyben *Csepreg* nagyközség képviselőtestülete közgyűlést tartott és a tervezett vasut mellett állást foglalt.

Szill-ságnagykönyi vasut. A kereskedelmi miniszter *Hausner* Zsigmond, *Krausz* Ignác igali és *Róna* Béla tahi lakosok, gőzmalom-tulajdonosoknak az általuk tervezett toponár-igali vasut folytatásaként *Szill*, *Lápafó*, *Várong* és *Szakcs* községeken át a győr-vezsprémdombóvári vasut *Ság-nagykönyi* állomásaig vezetendő vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

A keszthely-hévízi villamos vasut részletes tervét és költség-előirányzatát a *Ganz-gyár* elkészítette. A vasutat építő részvénytársaság első alapítói értekezletét szept. 6-ra hívták össze *Keszthelyre*, a község nevében, *Szekeres* Ödön jegyző és *Nagy* István városbíró.

A monor-ujhartyáni vasut építésére Monor község 15,000 K hozzájárulást szavazott meg, törzsrészesvények ellenében.

A répczévölgyi vasut kiépítése tárgyában az érdekeltség a napokban értekezletet tartott, amelyen az építés finanszírozásának módzatait beszélték meg. A vasut építésére eddig 220,000 korona gyűlt össze. A tervezési munkákat Vogl és Déchy soproni mérnökök látják el.

A nagyváradi-debreczeni vasut építéséhez a vasut engedélyesei, Török és Gerster mérnökök nagyobb hozzájárulást kértek Biharvármegyétől, de a megye kérelmüket nem teljesítette és azt a miniszter is teljesíthetetlennek találta.

Kereskedelem.

Fővárosi szénkereskedők arubevásárlási szövete czég alatt a budapesti szén-kiskereskedők közös árubevásárló szervezetet alapítottak. Az igazgatóság tagjai: Burger Jenő, Krausz Mihály, Reich Bernat, Schmidek József és Windholz Ignac. A felügyelő-bizottság tagjai: Fried Ignac, Kandel Adolf, Molnár Lajos, Róth Jakab és Schierer András.

Tisztviselői ügyek.

A Hevesmegyei pénzügyi tisztviselők egyesülete szeptember 13-án d. u. 1/23-kor Hevesen, a Hevesváros és vidéke takarékpénztár tanácstermében, gyűlést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Szász János, a Magyar Ieszámitoló és pénzváltobank tisztviselőjének előadása. 5. Szabo Jágó, a Gyöngyösi takarékpénztár egyesület titkarának előadása.

Vegyes hírek.

A pénzügyminisztériumból. A király Schreiber Viktor miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsosa kinevezte és Dereano István dr. miniszteri osztálytanácsosi, jogügyi aligazgatónak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

A Délmagyarországi közgazdasági bank rt. vezérigazgatója, Schaffer Mór állásáról lemondott és helyébe Györi Sándor, a Káldor és Györi szegedi cég beltagja választott meg.

A Járadék hitelbank rt. ügyvezető igazgatója Orlei Angor, a Járadék-hitelbank vlselt ügyvezető igazgatói állásáról, valamint igazgatói tagságáról lemondott. Az igazgatóság az eddigi cégvezető titkár, Adler Gyulát bizta meg az intézet vezetésével.

Safe-deposits. A külföldön hatalmas arányokban fejlődő safe-deposits üzletágnak az utóbbi időkben hazánkban, nemkülönben az egész monarchiában való öröndetes térhódítását jelzi, hogy az Arnheim S. J. pénzszekrény és trezorgyárban Budapesten, mely gyár elsősorban foglalkozik hasonló berendezések létesítésével, safekre vonatkozólag legutóbb a következő megrendelések tettek: Pesti magyar kereskedelmi bank budapesti új palotája részére 750, terézvárosi és budai fiokja részére 150, Magyar általános hitelbank brassói és kassai fiokja részére 110, Magyar országos központi takarékpénztár kálmintéri fiokja részére 60, Steiermörkische Escompte-Bank, Graz 1600, Ooesterr. Credit-Anstalt, Triest 450, Wienener Bankverein, Prag 570, Bank für Ooerosterreich und Salsburg, Linz 400, „Mercur“ Wechselstuben A.-G. Wien 600, Zivnostenska banka, Wien (kiegészítés) 140, stb.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részesvények letételének határnapja.)

- Szept. 4. Magyar hitelszövetkezet, V., Nagykorona-u. 11., d. u. 3 óra (rendkívüli).
8. Országos takaré- és hitelszövetkezet, VII. Rákoczi-ut 20., d. e. 11 óra (rendkívüli).
13. Magyar rt. délafrikai vállalatokra felsz. alatt, V., Nádor-u. 3., d. e. 10 óra.
14. Gabonabank rt., V., Nádor-u. 20., d. u. 3 óra (rendkívüli).
17. Magyar ásványórló- és grafitgyár, Aczel és Ausch rt., V., Bodor-u. 7., d. u. 4 óra (rendkívüli).
Okt. 5. Szabadalmazott önműködő fékkészülék és gépgyár rt., Hungária-szálló.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok czégjegyzéke.

Részvénytársaságok Budapesten.

Agrária erőtakaromány-gvár részvénytársaság. Urményi József czégvezető töröltetett, Bicz Félix Leó czégvezető bejegyezett.

Amylo vegyi termékek gyára részvénytársaság, I., Buda-foki-ut 23. Alakult: 1908. augusztus 20-án. Alaptőkéje 100,000 K, 500 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Neumann Rikárd, Kóbor Tamás és Erényi Béla. Felügyelő-bizottság: Agai Béla, Bakonyi Miksa és Neumann Ignac dr.

Budapest-budafoki helyi érdekű villamos vasutak részvénytársaság. Zipernewszky Ferencz igazgató töröltetett.

Budapesti Tattersall részvénytársaság. Forster Géza igazgató töröltetett.

Hazai fémlemez badogipar és konzervgyár részvénytársaság. Pfeiffer Vilmos igazgató bejegyezett.

Részvénytársaságok a vidéken.

Medgyes. Medgyesi általános takarékpénztár részvénytársaság. Fodor Lázár igazgató bejegyezett.

Nagykároly. Nagykárolyi hitelbank részvénytársaság. Alaptőkéjét 300,000 K-ra emelte fel. Györffy Aladár igazgató bejegyezett. Komoroczy Ivan dr. igazgató töröltetett.

Szombathely. Nyugatmagyarországi takarékpénztár részvénytársaság. Egan Imre igazgató töröltetett.

Szövetkezetek a vidéken.

Alsó-Nusteri (Vasm.). Alsónusteri tejszövetkezet. A felszámolás bejegyezett.

Csomád (Pest m.). Mezőgazdak fogyasztási szövetkezet. Csomádon. Alakult 1908. május 10.

Elek. Első eleki hengermalom-társaság, mint szövetkezet. Alakult 1908. június 28-án.

Nagyalácsony. Nagyalácsonyi fogyasztási szövetkezet felszámolás alatt. Megszűnt.

Nagyborosnyó. Nagyborosnyó és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A felszámolás bejegyezett.

Nagykörtvélyes (Szarmar m.). Nagykörtvélyes és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. márczius 8-án.

Ó-Szivacz. Ó-Szivacz községi tejszövetkezet. A felszámolás bejegyezett.

Salgótarján. Salgótarjáni népbank, mint szövetkezet. A felszámolás bejegyezett.

Sztropkó. Sztropkó és vidéke hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja felszámolás alatt. Megszűnt.

Szucsák (Kolozs m.). Szucsáki fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. július 19-én.

Terehegy (Baranya m.). Terehegy és vidéke hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. április 17-én.

Virágos. Virágosi tejszövetkezet felszámolásban. Megszűnt.

Szerkesztői üzenetek.

Piti. A Magyar ipar és kereskedelmi bank rt. felsz. a részvényeire az idén még nem teljesítettek vissza fizetést. A jelzett czélra leginkább alkalmas az „Oesterreichische Sparkassen-Zeitung“, mely Bécsben jelenik meg. Előfizetési ára 20 K.

G., Losonc. Felszámolás alatt álló szövetkezet közgyűlését csak az esetben kell egybehívni, ha a felszámoló vagy a felügyelő-bizottsági tagok személyében változás áll be vagy ha ezek, illetve a tagok egytizedrésze az egybehívást kívánja. A felszámolás befejezte után azonban a felszámoló számadásának helybenhagyása és a czég törlésének kimondása végett a közgyűlést feltétlenül egybe kell hívni.

Kiadótulajdonos: Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság

Helyi és helyközi (int:rurbán) telefon: 7-99. sz.

	<h1>Írógép</h1>	<h1>Tiszta aczél- szerkezet</h1>	<h1>Írógép</h1>	<h1>Amerikai</h1>
	<p>munkatárs eredeti amerikai azonnal látható irással.</p>	<p>Gyönyörű szép irással. Ára teljes felszereléssel 300 korona.</p>	<p>kellékek</p>	<p>iroda-butor</p>
<p>Tessék prospectust kérni Kaufman és Tsa, Bpest, V., Zoltán-u. 16. (Szabadság tér.)</p>				

MEGHIVÓ.

A Tiszafüredi kefégyár és hengermalom rt.
 1908. évi szeptember 20-ik napján d. e. 10 órakor Tiszafüreden saját helyiségében (1907. november 1-től 1908. június 30-ig terjedő időről) **I-ső évi rendes közgyűlését**

tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlés megnyitása és a határozatképesség megállapítása.
2. Igazoló-bizottság, illetve jegyzőkönyv-hitelesítők választása.
3. Igazgatói és felügyelő-bizottsági jelentések, ezzel kapcsolatban a zárszámadások előterjesztése*) jóváhagyása.
4. A tiszta nyereség felosztására nézve határozathozatal.
5. Igazgatói és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
6. Egy igazgatói tag részére a határozatképesség megállapítása és három felügyelő-bizottsági tag választása.
7. Az alapszabályok 13. §-a értelmében beadott indítványok tárgyalása.

Tiszafüred, 1908. július hó 24-én. **Az igazgatóság.**

*) A zárszámadás a közgyűlés megtartása előtt 15 nappal a t. részvényesek részére megtekinthető vegett az intézet helyiségében van kifüggesztve.

Mérlegszámla 1907. november 1-től 1908. június 30-ig.

VAGYON	korona	TEHER	korona
Pénztár készlet	1,559-01	Részvénytőke	150,000-00
Gépek és berendezések	42,379-00	Tartaléktőke	2,062-00
Telek és épületek	51,185-64	Banktartozás	54,868-73
Adósok	34,887-28	Arutartozás	19,379-30
Árukészlet	73,989-70	Illeték hátralék	2,961-90
Új építkezések	7,383-59	Nyereség	9,131-19
M. kir. postatakarék-pénztár	1,285-25		
Örlemény	2,499-92		
Részvényesek hátraléka	18,600-00		
Alapítási költség	1,792-00		
Atmeneti tételek	2,751-73		
			238,403-12
* F. évi leiras	1,351-33		238,403-12

Eredmény-számla 1907. november 1-től 1908. június 30-ig.

VESZTESEG	korona	NYERESÉG	korona
Üzemi költségek	13,831-51	Aruszámla (gyártási jövedelem)	54,522-93
Üzleti költségek	2,152-43	Örlemény (malom jövedelem)	12,150-74
Utazási költségek	2,378-90		
Munkabérek és fizetések	35,108-77		
Kamat	2,096-68		
Leírások	1,974-19		
Tiszta nyereség	9,131-19		
			66,673-67

* Gépek és berendezésekből ... 1,351-33
 Alapítási költségekből ... 448-78
 Kétes követelésekből ... 174-08

Tiszafüred, 1908. június 30.

Blau Albert, Fülöp Zoltán, Mihály Ferencz,
 ügyvezető igazgató, igazgatói elnök, főkönyvelő.
 Graefl Jenő, Dr. Schleiminger László,
 Dr. Soltész Henrik, Blau Lajos, Blau Bertalan,
 igazgatói tagok.

Megvizsgáltuk a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

Kohlman Lajos, Klein Zsigmond, Halász Béla,
 f. b. tag, f. b. elnök, f. b. tag.

A 9131.19 korona tiszta nyereség felosztását következőképpen ajánljuk:

10%-ot alapszabályszerűen tartalékalapra	913-11
10%-ot igazgatói jutalékokra	913-11
3%-ot felügyelő-bizottsági tagoknak	273-93
Tisztviselőknek jutalék	482-62
1500 részvény után a 3- korona	4,500-00
Tartalékalapra	1,500-00
Jövő évi átvitelre	548-42
	9,131-19

Az igazgatóság.

"SALUBRITAS"

hygienikus - köpödény kölcsönző, fertőtlenítő, tisztító és antiseptikus folyadékkal töltő vállalat 3454

Budapest, VII. ker.,

Gizella-ut 43. sz.

Telefon 52-70.

Vállalatunk ajánlkozik csinos hygienikus köpöcsészék felállítására, melyeket mi abszolúte szagtalan fertőtlenítő folyadékkal töltünk meg, rendes időközökben más frissen töltött fertőtlenített és tiszta köpödényekkel cserélünk fel. Óriási fontosságu azon körülmény, hogy a köpödények kiürítése és tisztítása nem a házban történik és nem a háziszolga személyzet által végeztetik, a mi által megszűnik azon veszély, hogy a háziszolga-személyzet, mely eddig a tisztogatást eszközölte, más használati tárgyaknak elkerülhetetlen érintése által ezeket megfertőztesse. **Elenyészően csekély költség.**

SZIKLAI JENŐ

könyv- mű- zenemű- papir- és írószerek-kereskedése.
 Nyomtatványok felvétele. Üzleti könyvek raktára.

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 42.

TELEFON 81-78.

3427

TELEFON 81-78.

Póthirdetés.

Az 1908. évi 9., 10. és 11. számban közzétett hirdetésünkhöz, melyben a felszámolás hirdettetett: hivatkozással a bpesti kir. ker. váltótörvényseknek 93461/908. számú végzésére, felhivatnak az összes hitelezők, hogy tartozásaikat 6 hónapon belül jelentsék be, de a már közzétett f. évi 9., 10. és 11. számú hirdetésünk alapján a 6 hónap 1908. szeptember 26-án lejár.

A Terézvárosi polgári bank mint szövetkezet

3547 3--1

felszámoló bizottsága.

Felügyelő Bizottsági

Tagok Joga

Irta:

Kormos Alfréd.

Ára vászonkötésben

bérmertve két kor.

1907-ik évi törvényczikkek.

(A Corpus Juris Hungarici — Magyar Törvénytár folytatása.)

Jegyzetekkel ellátta:

Dr. MÁRKUS DEZSŐ a m. kir. Kuria kiségitő bírāja.

Ára füzve 15 K, félbörkötésben 17 K 60 f.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Ugyanilyen kiadásban előzőleg megjelentek és lapunk kiadóhivatalában megrendelhetők:

- 1896. évi törvényczikkek. Ára füzve 6 K, félbörkötésben 8 K.
- 1897. évi törvényczikkek. Ára füzve 4 K, félbörkötésben 6 K.
- 1898. évi törvényczikkek. Ára füzve 4 K, félbörkötésben 6 K.
- 1899. évi törvényczikkek. Ára füzve 7 K, félbörkötésben 9 K.
- 1900. évi törvényczikkek. Ára füzve 4 K, félbörkötésben 6 K.
- 1901. évi törvényczikkek. Ára füzve 4 K, félbörkötésben 6 K.
- 1902. évi törvényczikkek. Ára füzve 3 K, félbörkötésben 5 K.
- 1903. évi törvényczikkek. Ára füzve 1.50 K, félbörkötésben 3.50 K.
- 1904. évi törvényczikkek. Ára füzve 5 K, félbörkötésben 7 K.
- 1906. évi törvényczikkek. Ára füzve 5 K, félbörkötésben 7 K.

Pályásati hirdetmény.

A Munkácsi leszámítolóbank részvénytársaság Munkácson havi 80 korona kezdőfizetéssel javadalmazott

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Pályázatok szeptember hó 12-ig nyujtandók be a fenti intézet

igazgatóságához.

Akik már pénzügyi gyakorlatlal bírnak, előnyben részesülnek

Az állás legkésőbb október 1-én elfoglalandó.

Munkács, 1908. szeptember hó 1.

Az igazgatóság

3545

Pályázati hirdetmények.

A Putnoki takarékpénztár r. t. Putnokon pályázatot hirdet az üresedésben levő

segédkönyvelői állásra

évi 1600 koronás fizetés és alapszabályszerű jutalék mellett.

Pályázhatnak felsőkereskedelmi iskolát végzett, pénzügyintézeti gyakorlattal bíró, katonai kötelezettségüknek eleget tett egyének.

A megválasztott 6 havi próbaidő leteltével esetleg véglegesítették. A pályázati kérvények 1908. szeptember 20-ig az igazgatóság címén nyújtandók be. Az állás október 1-én elfoglalandó.

Putnok, 1908. augusztus 28.

3540

Az igazgatóság

Mérlegképes könyvelő,

a „Pénzügyintézetek Műintézet“-ében azonnal alkalmazást nyer.

Kérvények bizonyítvány-másolatokkal az igazgatósághoz (Budapest, V., Váci-ut 74.) küldendők. 3538

A Kisujszálláson székelő Nagykunsági Takarékpénztár pályázatot hirdet egy újonnan rendszeresített

főkönyvelői állásra,

évi 3000 korona fizetés, alapszabályszerű jutalék és ugyancsak alapszabályszerű nyugdíjjogosultság javadalmazással.

A pályázóktól megkívánatik a felsőkereskedelmi iskola sikeres elvégzése; a német nyelvnek szóban és írásban való teljes bírása; több évi gyakorlat a könyvvezetésben és a pénzügyintézeti ügyek minden ágában, különösen a törlesztés kölcsönök likvidálásában és könyvelésében is. E kelleket a pályázók okmányyszerűleg tartoznak igazolni.

A főkönyvelő hivatalának elfoglalása előtt évi fizetésének kétszeresét az intézetnél óvadékkul köteles elhelyezni, mely óvadék készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek elismert értékpapirokban is elfogadtatik.

A pályázat alkalmával igazolandó az is, hogy a pályázó katonai kötelezettségének mennyiben tett eleget.

A pályázati kérvények a vonatkozó bizonyítványok másolataival az intézet igazgatóságához folyó évi szeptember hó 20-áig küldendők be és az állás legkésőbb f. évi október hó 15-éig elfoglalandó.

A megválasztandó főkönyvelő egy évi próba után véglegesítették.

Kelt Kisujszálláson, 1908. augusztus hó 20-án.

3537

Az igazgatóság.

A Gazdasági Bank Hajdusoboszlón részvénytársaság 50 korona kezdő fizetéssel

gyakornoki állást

hirdet. Megkívánatik kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvány.

Ajánlatok dr. Hamvai Kovács Bálint vezérigazgató nevére küldendők.

Hajdusoboszló, 1908. augusztus 25.

3539

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmények.

Az Ipar és gazdasági bank r. t. Zilahon
segédkönyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felsőkereskedelmi iskolát végzett, több évi pénzügyintézeti gyakorlattal bíró, tényleges katonai kötelezettségüknek eleget tett egyének.

Az állás 1200 korona törzsfizetés, lakbér és alapszabályszerű jutalékkal van javadalmazva.

Akik a német és román nyelvet szóban és írásban bírják, előnyben részesülnek.

A pályázatok szeptember 5-ig fenti intézet igazgatóságához nyújtandók be. Az állás legkésőbb szeptember 15-én elfoglalandó.

Zilah, 1908. augusztus 12.

3524

Az igazgatóság.

A Nagykőrösi Népbank Nagykőrösön pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett

főkönyvelői állásra,

évi 2400 K törzsfizetés, 600 K lakbér, a törzsfizetés után számítandó ötödéves 10% korpótlék és alapszabályszerű jutalék (melynek utolsó 3 évi átlaga 674 K) javadalmazással.

A pályázóktól megkívánatik a felsőkereskedelmi iskola sikeres elvégzése, több évi gyakorlat a könyvvezetésben és a pénzügyintézeti ügyek minden ágában.

A főkönyvelő hivatalának elfoglalása előtt 4000 koronát az intézetnél óvadékkul köteles elhelyezni, mely óvadék készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek elismert értékpapirokban is elfogadtatik.

A pályázat alkalmával igazolandó az is, hogy a pályázó katonai kötelezettségének mennyiben tett eleget.

A pályázati kérvények a vonatkozó bizonyítványok vagy azok hitelesített másolataival az intézet igazgatóságához folyó évi szeptember 30-ig küldendők be és az állás legkésőbb f. évi november 1-én elfoglalandó.

A megválasztandó főkönyvelő egy évi próbaidő után véglegesítették, mely alkalommal 2 drb népbanki részvény is leteendő.

Nagykőrös, 1908. augusztus 27.

Az igazgatóság.

A Fehérgyarmati takarékpénztár részvénytársaság Fehérgyarmaton a megüresedett

segédkönyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Kezdőfizetés 1000 korona és 200 korona jutalék.

Óvadékkul 1000 korona teendő le készpénzben vagy értékpapirokban.

Sajátkezüleg irt és felszerelt kérvények f. évi szeptember hó 20-áig adandók be a takarékpénztár igazgatóságához.

A megválasztott egy évi próbaidő után véglegesítették.

Az állás 1908. október 1-én elfoglalandó.

Fehérgyarmat, 1908. augusztus 31.

3546

Az igazgatóság.

Gr. Csáky László
praktalvi vas- és aczélgyár rt.

Igazgatóság:
Bpest, IX., Csillag-u. 4.

Különleges cikkek: Szerszám-tégelyaczel, gyors esztergaczel. — Öntöttgép-aczel, kőfuroaczel. — Maratórcsák és aczellemesek. — Rudolf Schmidt & Co.-féle szab. „Ajax”, rugópörtyök. — Egyedlárusítás a patkójelű öntött-aczelreszelőknek, az Usines Metallurgiques Vallorbe-féle „Grobet” pontosságú reszelőknek és a dr. Georg Schmidt Radeberg-féle szab. különlegességi reszelőknek.

Állandó raktár Budapeston, IX., Csillag-utca 4.
TELEFON 65-45. TELEFON 65-45.

KÁRPÁTHIA TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET.

HIRDETMÉNY.

A Kárpáthia takaré- és hitelszövetkezet elhatározta a felszámolást.

Felhivatnak mindazok, akiknek a szövetkezet irányában követeléseik volnának, hogy jelen hirdetémenynek harmadszori megjelenésétől számított hat hónap alatt követeléseiket érvényesítsék.

Budapest, 1908. augusztus 25.

A Kárpáthia takaré- és hitelszövetkezet igazgatósága.
3541-3-1

Ezen czérről ismerhetők fel azon üzletek, amelyekben SINGER-varrógépek árusítanak.

Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra ügyeljünk, hogy megfelelő helyen vásároltassanak.

Singer Co. Varrógép Részvénytársaság

IV., Semmelweis-u. 14. BUDAPEST II., Fő-utca 49.
IV., Múzeum-körút 27. VII., Rákóczi-ut 32.
VIII., József-körút 77-79.

Azonkívül az ország valamennyi nagyobb városában. **Figyelmeztetés!** Az összes más üzletek által Singer név alatt forgalomba hozott varrógépek egyik régebbi szerkezetünk után készültek, amelyek újabb családi gépeink mögött szerkezetben, szolgáltatási képességben és tartósságban is messze elmaradtak.

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

— csak —
a zöld apáczával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó családirúg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb házi szerek **gyomorbaaj**, gyomorégés, görcs, köhögés, **melibaj**, az összes belső szervek gyulladása, köszvény, tagszaggatás, mindenféle **seb**, sorvadás, tályogdaganat, bármelynemű sérülés, stb. ellen. Így tessék czimezni: **Védőangyal Thierry A. Pregrada, Rohics** gyógszerár mellett.

Raktárak Budapeston: **Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr.** és **Vértess L. Lugos.**

Dombornyomású IRODAI CIMKÉK.

Raktáron tartom a következő 11 felirattal:

- Sürgős, Melléklet, Ajánlv, Másolva, Másolat, Postatakarékpénztári befizetési lap, Einlage, Beilage, Recommendationdirt, Copirt, Eilt.

Ezer drb egy felirattal K 2.20 nettó.

KREMSIER GERSON villanyóra berendezett levélpécsgyár és dombornyomda

Budapest, VI., Szerccsen-utca 37.

Telefon 114-31. 3453 Telefon 114-31.

E redeti

crieweni 104 es után-termesztés a leghidegebb télnek, raktarban való fekv. nek es rozsdának is ellentáll. **Hasznos a legnagyobb. A zöld vidékeknek is alkalmas buza.**
A crieweni 104 es különleges termés a porosz földm. velésügy minisztériumnak.

Velamennyi zsák 6l. morva es az itt látható törvényileg védett védőjeggyel van ellátva. Az 100 kg kényértendő, be eszámítva az ui z-akat, frankó **Wartin átlomás** (utánvétel), az összeg előzetes beküldése ellenében:
100-1000 kg-ig 30 M
1000-2500 > 29 1/2 >
2500-5000 > 29 >
A szárlitánál rendkívüli fuvardjengedmény Böttger Rittergut Martin, Bez. Stettin.
Ellenértet védőmagter-3581 melő birt-k.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB
ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Prima makulatura-papir
kapható lapunk kiadóhivatalában Budapest, V., Sas-utca 13. szám
100 kilónként tizenkét korona.

ÓRA és ÓRALÁNCZ
csak 2.75 K-ért.

Remek szépségű remontoár-zeb-órát, glóriazüst, szépen vésve, Roskopf-féle szabadalom, valódi svájci mű, 36 óráig jár, amiért 3 évi jótállás vállalatik, valamint hozzávaló aranyozott pánczél-óralánczot kap mindenki 2.75 K-ért. 3 drb lánczczal együtt 8 K. Utánvétel mellett küldi a

svájci óragyári raktár
A. GELB,
KRAKAU No. W. III.
3536 Nem tetszés esetén pénz vissza.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adói és illetékei. Irta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője. Az üzleti adón, a tőkekamat-adón és az alkalmazott keresetadóján kívül, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egy-letek összes illetékeivel is foglalkozik. Ára tiz korona. Megrendelhető a Magyar Pénzügy könyvosztályában Budapest, V., Sas-utca 13.

MINTALAPOK INGYEN.
Viszontelárusítóknak 3379 engedmény.

Kitűnő kereset

kinálkozik előkelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szives ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jelige alatt a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129

A Felzálogkölcsönök Lebonyolításának Kézikönyve

Ara bérmentve csinos
■ vászonkötésben ■
■ tiz korona. ■

Irták:
Bokor Gyula és dr. Makay Ernő,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tisztviselői.

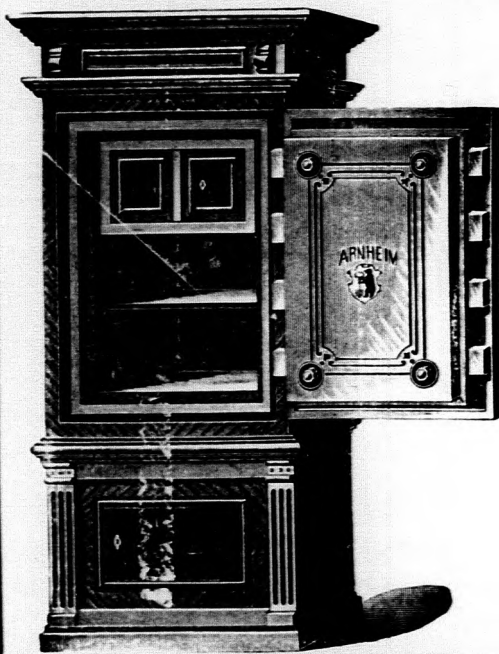
Megrendelhető a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja kiadóhivatala által
Budapest, V., Sas-utca 13.

Arnheim S. J. csász. és kir. udvari szállító
Ő felsége a német császár és porosz király udvari műlakatosa

3442

A kontinens legrégibb

pénzszekrény és tresorgyára

Gyár és iroda:

BUDAPEST

V., Arhóc-utca 3

Telefon 44-43.

Mintaraktár:

BUDAPEST

V., Erzsébet-tér 17

Telefon 39-46.

GYÁRT: Pánczélszekrényeket, pánczélszobákat, safe-depositéket, takarékpénztári safe-rekeszeket, pénz-és okmányszekrényeket és minden e szakmába vágó cikket.

Beocsini Cementgyári Unió RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Az 1896. ezredéves orsz. kiállításon egyedüli díszoklevél cement-gyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:	Évi gyártási képesség:	Irodák:
Beocsinban (Szerém m.) Pétervárad mellett.	1 800,000 mm. portland cément, 1,000,000 mm. román cément.	BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 10.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti Duna-tartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, bármely vasuti vagy hajóállomásra szállítva:

gyorsan vagy lassan hűtő román-cémetet és mesterséges portland-cémetet, valamint homlokzat-díszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémetet, szép és egyenletes színben. 1815-7708

Jótállás: A normálláknál 60%-kal nagyobb húzási és nyomási szilárdságot. — Portlandcémentünk a szabványok által előírt 28 napos szilárdságot már 3 nap múlva éri el.

Évi jelentések Zárómérlegek

nyomdai készítését elvállalja jutányos áron

Károlyi György

kő- és könyv-nyomdája

Budapest, V., Dorottya-utca 10.

Papirkereskedése szállít papir-, író- és irodaszereket
kifogástalan minőségben.

A Mezőkaszonyi Népbank Részvénytársaság beregsoni termény- és áruraktár-vállalata.

Hirdetmény.

Alulírott pénzügyintézet igazgatósága tudatja az érdeklődőkkel, miszerint

termény- és áruraktár-üzletét

1908. évi augusztus hó első napjaiban megkezdte.

Beraktározásra elfogadunk a díjszabásban megjelölt összes kereskedelmi árucikkek kivül mindenfajta gabonaneműeket, hüvelyes veteményeket, őrleményeket és olajmagvakat. Az árukat és terményeket üzletszabályzatunk értelmében való felelősség mellett, akár csomagolva, akár természetes állapotukban ömlesztve, akár zsákolva vannak, átvesszük, beraktározzuk és kezeljük, valamint tüzkár ellen biztosítjuk a szabályszerű raktári egyéb díjak ellenében; azokra kedvező — a váltóleszámitolási kamatlábnál olcsóbb — feltételek mellett, mindenkor forgalmi értékük háromnegyede (75%-a) erejéig kölcsönt folyósítunk.

Foglalkozunk ezenkívül saját iparvágányunk igénybevétele mellett a raktárolt áruk elszállíttatásával, valamint megbízásból való eladásával is. Előlegezzük, kifizetjük, illetve beszedjük továbbá a már letett, vagy leteendő árukat terhelő szállítási díjak, vámok, illetékek, fekbérek, elő- és utánvételi költségek s egyéb terheket

A raktári üzleti- és díjszabályzat az érdeklődőknek mezőkaszonyi üzlethelyiségünkben rendelkezésre áll s az irodai órák alatt megtekinthető.

Kelt Mezőkaszonyban, 1908. évi augusztus hó 15-én.

A Mezőkaszonyi Népbank Részvénytársaság igazgatósága.